

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

18 maart 1998

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Jos Geysels, Karel De Gucht, Jef Sleenckx, mevrouw Nelly Maes,
de heer Freddy Sarens en mevrouw Cecile Verwimp-Sillis –**

betreffende de solidariteit tussen Noord en Zuid

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Patrick Hostekint**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jef Sleenckx.

Vaste leden : de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Freddy Sarens, Herman Suykerbuyk, Hugo Van Rompaey ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Stefaan Plateau ;

de heren Fred Dielens, Patrick Hostekint, Jef Sleenckx ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

Plaatsvervangers :

de heren Jan Béghin, Carl Decaluwé, Paul Dumez, Jef Van Looy, Johan Weyts ;

de heren Jacques Devolder, Jaak Gabriels, Didier Ramoudt ;

de heer Jacques Timmermans, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer Tuur Van Wallendael ;

de heren Christian Verougstraete, Emiel Verrijken ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Johan Malcorps.

Zie :

756 (1997-1998)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende toelichting namens de indieners door mevrouw Cecile Verwimp-Sillis	4
II. Algemene bespreking	5
II.1 Algemene inschatting van het voorstel van resolutie en waardering voor het scholierenparlement	5
II.2 Mondiale vorming binnen het onderwijs	6
II.3 Verantwoordelijkheid als voormalige koloniale mogendheid	7
II.4 Vraag naar het opdrijven van de middelen voor ontwikkelingshulp	9
II.5 Eis om sociale minimum-clausules structureel in te bouwen in verdragen	10
III. Stemming	10

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op donderdag 5 maart 1998 het voorstel van resolutie van de heren Jos Geysels, Karel De Gucht, Jef Sleenckx, mevrouw Nelly Maes, de heer Freddy Sarens en mevrouw Cecile Verwimp-Sillis betreffende de solidariteit tussen Noord en Zuid besproken en goedgekeurd.

I. INLEIDENDE TOELICHTING NAMENS DE INDIENERS DOOR MEVROUW CECILE VERWIMP-SILLIS

De mede-indienster situeert de oorsprong van het voorliggende voorstel van resolutie bij het scholierenparlement van vorig jaar. Belangrijk aan dit scholierenparlement is, dat het – per definitie – verbonden is aan scholen. De taak van de school, zoals we die vandaag zien, is niet meer beperkt tot de loutere onderwijsfunctie, maar moet ook voor een groot deel instaan voor de opvoeding, in de ruime zin van het woord. Op school moet niet enkel meer kennis worden overgedragen, maar moeten ook waarden worden bijgebracht. De aandacht voor de Noord-Zuidproblematiek is er daar een van. Hierbij mag echter niet uit het oog worden verloren dat tegenwoordig steeds vaker een beroep wordt gedaan op de scholen ten behoeve van allerlei doeleinden. Zodanig zelfs dat naast het verplichte leerpakket steeds minder tijd overblijft per extra-onderwerp. Binnen een zelfde tijdspakket moet men immers steeds meer bijkomende zaken aanpakken.

Bijzonder aan dit alles is dan ook dat de voorbereiding van het scholierenparlement volledig vrijwillig gebeurt. Het is telkens een proces van twee jaar, gedragen door vrijwilligers die daarvoor hun vrije tijd opofferen. Een degelijke voorbereiding en ernstige uitwerking veronderstelt immers nogal wat werk. De uiteindelijke bekroning van al dat werk is een echte parlementsitzing in de verschillende parlementen, dus ook in het Vlaams Parlement. De scholieren die deelnamen aan het scholierenparlement zijn gezamenlijk tot resoluties gekomen. Aan die resoluties werd hard gewerkt, ze werden verdeeld en voorgesteld in het parlement.

Al dit werk en dit engagement verdient een degelijke, echte parlementaire opvolging. Vandaar dat een aantal vertegenwoordigers van de democratische partijen in het (echte) parlement, een voorstel

van resolutie hebben ingediend dat de weerslag is van de resoluties waartoe de scholieren gekomen zijn. Inhoudelijk bevinden we ons overigens op bekend terrein. De ruime ondertekening door vertegenwoordigers van alle democratische partijen in het Vlaams Parlement bewijst dat in dit voorstel van resolutie niets revolutionairs wordt gevraagd. Aangezien alle mede-ondertekenaars voldoende vertrouwd zijn met de voorliggende tekst behoeft deze dan ook geen verdere inhoudelijke duiding.

Wat daarnaast ook zeer boeiend is aan dit voorstel van resolutie, is dat jongeren – meer eigenlijk dan men gewoonlijk kan vaststellen in het parlement, of in de wereld van de volwassenen in het algemeen – hameren op een eigen engagement. Zij vragen dan ook een aantal zaken, die het Vlaams Parlement zelf zou moeten doen. Daaraan gekoppeld vragen zij in het bijzonder ook een aantal engagementen vanuit het Vlaams Parlement naar de Vlaamse regering toe.

Aan het Vlaams Parlement worden met name drie dingen gevraagd. Eerstens moet men zich blijvend interesseren voor Noord-Zuidvraagstukken. Iets wat nog vrij gemakkelijk is en ook vrij frequent gebeurt in de schoot van deze commissie, maar wat eigenlijk zou moeten opgaan voor het gehele parlement. Tweedens moet het parlement zich blijvend inzetten voor een goede samenwerking en een goede verstandhouding met de derdewereldbeweging. En tenslotte moet men ook bewuster gaan consumeren, onder meer door eerlijk verhandelde producten te kopen en door reclame kritischer te bekijken. Dit laatste geldt evenzeer voor ieder van ons, en ook opnieuw voor het parlement op zich. Dit laatste specifieke punt zou binnen het Vlaams Parlement dan ook dringend eens moeten worden opgenomen op de plaats waar zulks ook daadwerkelijk effect kan sorteren.

Aan de Vlaamse regering worden, zoals hoger reeds gezegd, eveneens een aantal dingen gevraagd die evenmin echt nieuw zijn, maar waarbij de door de jongeren gebruikte formuleringen wel degelijk origineel zijn. Vragen en formuleringen die de mede-indienster dan ook volledig kan onderschrijven.

Afsluitend vraagt mevrouw Cecile Verwimp-Sillis dan ook aan de commissieleden om het voorstel van resolutie te steunen, teneinde het zo spoedig mogelijk – ter goedkeuring – in plenaire vergadering te kunnen brengen.

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1. Algemene inschatting van het voorstel van resolutie en waardering voor het scholierenparlement

De heer Patrick Hostekint wenst de indieners van het voorstel van resolutie te feliciteren met hun initiatief. Dit is immers de meest nuttige en ook de meest aangewezen manier om voortzetting en ook een begin van uitvoering te geven aan de conclusies van het scholierenparlement. Overigens werd ook reeds in de Senaat een dergelijk voorstel van resolutie ingediend en goedgekeurd¹. De resolutie stemt inhoudelijk volledig overeen met de door de jongeren geuite bekommernissen, die zowel slaan op federale bevoegdheden (bijvoorbeeld de wapenhandel) als op bevoegdheden van de deelstaten (bijvoorbeeld het onderwijs). Met betrekking tot dit laatste moeten zowel het Vlaams Parlement als de Vlaamse regering zich bereid tonen te luisteren naar de desiderata van de jongeren.

Namens de VLD zegt ook de heer Stefaan Platteau zijn steun toe aan de resolutie. Waarbij hij ten persoonlijke titel verklaart geraakt te zijn door de mate waarin onder de jongeren het streven naar een betere wereld nog aanwezig blijkt te zijn. Het idealisme van de jeugd is hartverwarmend, reden ook waarom de resolutie partij-overschrijdend steun heeft gevonden.

Daarnaast brengt de heer Stefaan Platteau ook nog in het midden dat het ethisch en moreel besef dat uit deze resolutie moet blijken ook via gemeentelijke projecten kan worden aangescherpt.

De heer Freddy Sarens prijst zich gelukkig dat dit initiatief vanuit de jongeren komt, hetgeen heden immers niet meer evident is. Uit contacten met jongeren blijkt immers dat ze nogal vaak in een al bij al – en dit ondanks het overaanbod aan communicatiemiddelen – erg "beperkte" wereld leven. Wanneer jongeren de Noord-Zuidproblematiek met een dergelijk sérieux aanpakken, dan verdient dit scholierenparlement het om door het Vlaams Parlement ook ten volle ernstig te worden genomen. Terzake wenst de heer Freddy Sarens er

ook op aan te dringen dat de Vlaams overheid ertoe zou bijdragen om de concrete ontmoetingen en contacten waarop door de jongeren in de resolutie wordt aangedrongen ook effectief mogelijk te maken. Niets is immers meer revelerend dan authentieke contacten met concrete mensen.

De heer Patrick Hostekint pikt hierop in en erkent dat het scholierenparlement inderdaad misschien niet geheel representatief is voor alle jongeren. Ongetwijfeld trekt het de meest geïnteresseerden aan. Maar de overname van de uit hun midden voorkomende tekst door het echte parlement kan misschien ook bij de andere jongeren iets losmaken.

De heer Karim Van Overmeire laat opmerken dat – hoewel hij de goede bedoelingen van het jongerenparlement geenszins in twijfel trekt – hij desalniettemin toch de mening is toegedaan dat een document dat van het jongerenparlement uitgaat niet noodzakelijk in ongewijzigde vorm door het eigenlijke parlement moet worden aangenomen. Daarenboven komt het hem voor dat een ongewijzigde overname ook indicatief kan zijn voor een gebrek aan concrete inhoud van de resolutie. Een grondige lezing van de tekst leert immers dat de resolutie in feite vrij onschuldig is. In essentie wordt er immers weinig concreets gevraagd, en staat er niets in dat de gevestigde machten ook maar in het minst zou kunnen bedreigen.

Op dit laatste punt repliceert de heer Freddy Sarens dat dit parlement zich überhaupt niet de illusie moet maken dat het de gevestigde machten in deze wereld echt in het gedrang kan brengen. Hetgeen echter niet mag beletten dat eenieder op zijn eigen niveau zijn verantwoordelijkheid neemt.

De heer Karim Van Overmeire merkt op dat een consequent hanteren van die stelling er toe zou leiden dat een uit een eventuele toekomstige GATT-ronde voortspruitend verdrag in het Vlaams Parlement niet goedgekeurd zou worden.

De heer Freddy Sarens brengt hiertegen in dat dit een wat al te simplistische voorstelling van de zaken is. Er kan voorafgaandelijk nooit een totale exclusie geponeerd worden. Alles wat aan het Vlaams Parlement wordt voorgelegd moet immers in zijn juiste, en zijn gehele context bekeken worden.

Ook de heer Jef Sleetx wenst het initiatief van de jongeren volledig te ondersteunen, en meent dat de door hen opgestelde tekst best niet het voorwerp zou uitmaken van amendering door de commissie.

¹ Belgische Senaat, 654 – 1 t.e.m. 3, "Voorstel van resolutie inzake de solidariteit tussen Noord en Zuid", ingediend door mevrouw Sémer c.s.

Op die manier respecteert men immers maximaal de integriteit van de jongeren en de door hen opgestelde tekst. Hij verklaart eveneens verheugd te zijn dat er bij de jongeren nog bekommernis bestaat voor de derde wereld. Verbaasd is hij hierover echter niet. Diverse acties ten gunste van de derde wereld, zoals onder meer Broederlijk Delen, worden op lokaal niveau immers heel vaak gedragen door de jongeren.

De heer Jef Sleeckx voegt hier nog aan toe dat het evenzeer belangrijk is dat bij, en via, de jongeren het besef zou doordringen dat we in wezen op een eiland van welvaart leven, dat steeds meer wordt bedreigd door een aanzwellende zee van armoede.

De heer Fred Dielens verklaart, gezien de inhoud van het voorstel van resolutie, toch wel enigszins verbaasd te zijn door de mede-ondertekening vanwege de VLD. Het is minstens opmerkelijk dat de VLD zich akkoord verklaart met elementen als daar zijn het inperken van de consumptie, het voeren van een internationaal beleid dat niet gesteund is op de belangen van de ondernemingen en het inperken van de vrijheid van handelen van de MNO's.

II.2. Mondiale vorming binnen het onderwijs

Inzake onderwijs meent de heer Patrick Hostekint dat er heel wat mogelijkheden openstaan, aangezien het hier gaat over een uitsluitend Vlaamse bevoegdheid. Uit de werkzaamheden van het scholierenparlement moge het immers duidelijk zijn dat de jongeren er zich wel degelijk van bewust zijn dat er veel onrecht en ellende bestaat in deze wereld. Het is dan ook maar gepast dat hieraan binnen het onderwijs de nodige aandacht zou worden gegeven.

Terzake is de heer Hostekint enigszins verbaasd dat er in de resolutietekst enkel voor wordt gepleit om de mondiale vorming op een structurele manier te bevorderen in het middelbaar onderwijs. Zijns inziens is het evenzeer belangrijk dat men daarmee reeds zou beginnen in het basisonderwijs, en dat men dit niet enkel als een apart vak zou behandelen, maar dat men de problematiek ook zoveel als mogelijk in de andere vakken aan bod zou laten komen (aardrijkskunde, geschiedenis, e.d.m., ...). Potentieel kan vrijwel in ieder vak in het basis- en secundair onderwijs op de een of andere manier de link worden gelegd naar de ontwikkelingsproblematiek. Op die manier zal men pas echt op een

structurele wijze het bewustzijn van de jeugd kunnen aanspreken.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, hierin bijgetreden door de heren Freddy Sarens en Jef Sleeckx, laat terzake opmerken dat de mondiale vorming nú reeds in de eindtermen van het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs is ingeschreven. Enkel in de hogere graden van het middelbaar onderwijs is ze nog niet alsdusdanig ingeschreven. Reden ook waarom in de resolutie enkel gewag wordt gemaakt van het middelbaar onderwijs.

Zeer algemeen laat de heer Stefaan Platteau terzake nog opmerken dat het aanscherpen, via het onderwijs, van een meer attentieve houding tegenover de derde wereld, hem zeer lovenswaardig overkomt. Op termijn zal zo misschien ook iets kunnen worden veranderd aan ons algemeen leefpatroon. In de rand hiervan merkt hij wel op dat het hier gehanteerde begrip "Noord-Zuid"-problematiek hem de facto eigenlijk niet meer als de meest aangewezen of correcte term overkomt. Ook in het noordelijk halfrond zelf is er immers nog heel wat ellende. Maar anderzijds geldt wel dat die specifieke term nog steeds een correct aanvoelen oproept.

De heer Karim Van Overmeire verklaart het ten gronde oneens te zijn met de ondertoon van deze resolutie, en de kernidee van de mondiale vorming als zouden "wij hier rijk zijn omdat zij ginder arm zijn". Hij acht dit een premisse te zijn die in geen enkel opzicht bewezen is. Het klopt wel dat we er hier, in vergelijking met honderd jaar geleden, sterk op vooruit zijn gegaan, daar waar men er in vele, zoniet de meeste, derde-wereldlanden in diezelfde honderd jaar nauwelijks op vooruit is gegaan. Tussen die twee gegevenheden valt echter niet zomaar een causaal verband te leggen. Het is daarentegen hoogstwaarschijnlijk dat onze moderne welvaartsstaat een historisch toeval en misschien ook een historische uitzondering is, die het gevolg is van een aantal zeer specifieke en lokale historische en economische omstandigheden en ontwikkelingen. Of die toestand ten eeuwigden dage zal blijven voortbestaan kan op vandaag trouwens al evenmin met zekerheid worden voorspeld. De historische ontwikkelingen kunnen immers alle richtingen uit.

Daarnaast verklaart de heer Karim Van Overmeire er ook niet van overtuigd te zijn dat men de verhouding tussen Noord en Zuid kan rechttrekken door het hanteren van zogenaamde "eerlijke prijzen". Hij wijst de commissieleden erop dat de wel-

vaart van het Westen pas sinds een beperkt aantal decennia berust op vrijhandel. De groei van de welvaart in de twintigste eeuw is echter onloochenbaar gedurende een zeer lange tijd verbonden geweest aan systemen van nationale protectie, die men overigens pas na de tweede wereldoorlog zeer geleidelijk aan is gaan opheffen. Het is dan ook maar de vraag of men de landen van het Zuiden wel per se moet inschakelen in de internationale economie. In de huidige stand van zaken komt het de heer Karim Van Overmeire voor dat men die landen misschien veeleer zou moeten stimuleren om voornamelijk voor de eigen markten te produceren, en zodoende een zekere mate van autarkie te bereiken.

De heer Jef Sleenckx situeert het belang van de mondiale vorming vooral in het aanwakken van de interesse van de jeugd voor de derde-wereld-problematiek. In de mate dat jongeren terzake reeds geëngageerd zijn, kunnen ze hierdoor in hun engagement gesterkt worden. Terwijl bij de andere jongeren een begin van interesse kan worden aangewakkerd. Ook acht hij het belangrijk dat men dit initiatief niet zou beperken tot het basisonderwijs, maar het ook zou uitbreiden tot het middelbaar onderwijs, waar men er al op een meer bewuste wijze mee kan omgaan.

Tevens meent de heer Jef Sleenckx dat er binnen de mondiale vorming (en eigenlijk binnen de ontwikkelings samenwerking in haar geheel) op de een of andere manier ook zou moeten kunnen worden tegemoet gekomen aan de – overigens ook in de resolutietekst ingeschreven – vraag naar persoonlijke contacten tussen jongeren van hier en jongeren uit de ontwikkelingslanden. Dergelijke persoonlijke contacten en ervaringen vormen immers de voedingsbodem bij uitstek voor een blijvend engagement. Van zodra men ergens een gezicht op kan plakken, werkt men immers niet meer voor een min of meer anoniem project, maar voor een concrete persoon. Dergelijke persoonlijke contacten hebben daarenboven het voordeel dat ze zuiloverschrijdende samenwerking mogelijk maken. In de ontwikkelings samenwerking is het immers niet belangrijk wie er helpt, als wel het feit dat er hulp wordt geboden.

Met betrekking tot het vraagstuk van het al dan niet bestaan van een relatie tussen de rijkdom van het Noorden en de armoede van het Zuiden, verklaart de heer Jef Sleenckx de mening te zijn toegedaan dat het vrij voor de hand liggend is dat het Noorden zijn rijkdom minstens deels verworven heeft via uitbuiting van het Zuiden. Ook met betrekking tot de kwestie van de eerlijke prijzen is

hij de mening toegedaan dat dit een zeer relevant gegeven is. A contrario redenerend kan men immers vrij eenvoudig vaststellen dat een verlaging van, bijvoorbeeld, de koffieprijs een directe negatieve weerslag heeft op de bevolking van het Zuiden. Het stabiliseren van de prijzen op een voor het Zuiden leefbaar niveau is derhalve van vitaal belang. Hij is het er verder wel mee eens dat de politiek bijzonder weinig greep heeft op de MNO's, maar meent dat deze vaststelling op zichzelf reeds een zekere kritiek op het kapitalistisch systeem inhoudt.

Inzake dit laatste, wenst de heer Karim Van Overmeire de heer Jef Sleenckx volledig bij te treden. Ook hij verklaart geen voorstander te zijn van het ruige kapitalisme, maar wel met die nuance dat hij wel degelijk een groot voorstander is van de vrije markt.

De heer Freddy Sarens verklaart inzake deze kwesties de mening te zijn toegedaan dat het onderwijs niet zozeer kant en klare analysemodellen moet willen aanreiken, als wel voldoende kritische zin en inzicht moet proberen bij te brengen. Gewapend met een dergelijke kritische ingesteldheid zullen de jongeren immers zelf wel hun conclusies trekken met betrekking tot het reilen en zeilen in deze wereld. Daarnaast verklaart ook hij zich een grote voorstander van het organiseren van allerhande ontmoetingen. Uit persoonlijke contacten leert men immers altijd het meest.

II.3. Verantwoordelijkheid als voormalige koloniale mogendheid

De heer Patrick Hostekint verklaart zich niet te kunnen ontdoen van de indruk dat het zuidelijk halfrond in wezen steeds minder de interesse gaande houdt van het rijke Westen. En binnen dat zuidelijk halfrond lijkt momenteel vooral Afrika wat beschouwd te worden als een "verloren" continent. Zijn ervaringen binnen de Rwanda-commissie van de Senaat hebben hem daarenboven geleerd dat voornamelijk de Centraal-Afrikaanse regio bijna volledig aan zijn lot wordt overgelaten. En het is precies tegenover deze Centraal-Afrikaanse regio dat België, als voormalige koloniale mogendheid (Congo, Rwanda, Burundi), een eigen specifieke, en zelfs verpletterende, verantwoordelijkheid draagt. Het gehele toenmalige, en ook huidige, Belgische establishment, waaronder, bijvoorbeeld, de Generale Maatschappij en het Koningshuis. Zowel de ene als de andere zijn al sinds de negentiende eeuw onloochenbaar actief in Centraal-Afrika,

waardoor de beide ook een zware verantwoordelijkheid dragen voor veel van wat daar nu nog allemaal misloopt. Tijdens de werkzaamheden van de Rwanda-commissie van de Senaat heeft de heer Patrick Hostekint overigens moeten vaststellen dat op het vermelden van de rol van het Koningshuis nog steeds een bijzonder zwaar taboe rust. Daarom heeft men in de Rwanda-commissie de rol van het Koningshuis in de fatidieke jaren tussen 1990 en 1994 zelfs helemaal niet mogen onderzoeken, hetgeen voor de commissie geen geringe handicap betekende.

De heer Stefaan Platteau verklaart vanuit zijn veelvuldige contacten met, en reizen naar Afrika, eveneens de indruk te hebben overgehouden dat Centraal-Afrika nu toch al minstens sinds een decennium ten gronde wordt verwaarloosd. Zijns inziens zou deze verwaarlozing inderdaad haar oorsprong kunnen vinden in de perceptie dat daar toch niet meer zoveel te rapen valt.

De heer Karim Van Overmeire wenst – in het licht van het scherpe contrast dat hier bestaat tussen de wat behaaglijke sfeer van de resolutie enerzijds en de Afrikaanse realiteit anderzijds – op dit punt toch een afwijkend geluid te laten horen. In de nasleep van de "scramble for Africa" legden de Europese mogendheden op het Congres van Berlijn in 1884/1885 de grenzen binnen (vooral Centraal-) Afrika vast. Gedurende iets meer dan een eeuw domineerden zij daarna rechtstreeks, dan wel onrechtstreeks het Afrikaanse continent. Aan die situatie is sinds het einde van de koude oorlog echter een einde gekomen. De Verenigde Staten kregen immers de handen vrij om een eigen totaalstrategie uit te bouwen inzake Afrika, en zijn er op een beperkt aantal jaren in geslaagd om de Europeanen uit Afrika te drijven, om er zelf hun plaats in te nemen. Een ander fenomeen dat zich ook al een tijdje voordoet in Afrika, is de quasi-totale desintegratie van de staat zoals wij die kennen. Zelfs klassieke kerntaken, zoals het militaire apparaat, worden geprivatiseerd en uitbesteed aan buitenlandse groepen (denken we hierbij maar aan de vreemde troepen die in Congo de dienst uitmaken, nadat ze president Kabila geïnstalleerd hebben in Kinshasa). Ook van die evolutie hebben de multinationale ondernemingen (MNO's) ondertussen handig gebruik weten te maken. En op die MNO's heeft vrijwel geen enkele politieke autoriteit enige vat.

Daarnaast laat de heer Karim Van Overmeire ook nog opmerken dat men evenmin de verpletterende verantwoordelijkheid van de lokale elites in de derde-wereldlanden uit het oog mag verliezen. Waarbij men eveneens moet constateren dat de

huidige elites ook heel vaak de afstammelingen zijn van de pre-koloniale elites. Op het ogenblik van de dekolonisatie erfden zij van de kolonisator immers meestal een meer dan degelijke infrastructuur, en waren zij ook economisch in vrij goede staat. De kansen om tot verdere economische ontwikkeling te komen waren dus wel degelijk aanwezig. Na de dekolonisatie heeft men – en daarmee wordt niet bedoeld de man in de straat – dit alles echter vaak letterlijk teloor laten gaan.

De heer Patrick Hostekint verklaart het ten gronde oneens te zijn met de twee stellingen die door de heer Karim Van Overmeire zojuist werden ontwikkeld. Zo klopt het volgens hem helemaal niet dat België daar momenteel niet meer gewenst zou zijn. De mensen ter plekke vragen integendeel niet beter dan dat België opnieuw aanwezig zou zijn en zijn hulp zou hervatten en opdrijven. Wat daarentegen wel klopt is dat men van België een ander gedrag verwacht dan datgene dat werd tentoongespreid na de dekolonisatie. Dekolonisatie die overigens voor een groot deel een "nep-dekolonisatie" was, die enkel gericht was op de recuperatie van het toenmalige Kongo als een economisch wingewest voor België.

Het tweede kernelement van het betoog van de heer Karim Van Overmeire, als zou België in 1960 in Kongo een economische infrastructuur hebben nagelaten die goed op poten stond en degelijk gestructureerd was, maar uiteindelijk door de zwarte bevolking verknoeid werd, klopt volgens de heer Patrick Hostekint al evenmin. De realiteit was dat men in 1960 enkel in naam onafhankelijkheid wilde geven aan Kongo. In de troebele periode tussen 1960 en 1964 zijn het dan ook veeleer "de Belgen", en dan in het bijzonder het Belgische establishment (d.w.z. de Generale Maatschappij, het Koningshuis, enz....), die de zaken doelbewust in het honderd hebben laten lopen. De enige politicus die echt de onafhankelijkheid van Kongo voorstond (d.w.z. politieke, economische en financiële onafhankelijkheid) was Patrice Lumumba. En die heeft men vermoord. Tegelijk wilde men overigens ook Kongo destabiliseren door het steunen van de secessie van de grondstoffenrijke provincie Katanga (waar de Union Minière bijzonder grote belangen op het spel had staan). Via een marionettenregime onder Tshombe wilde het Belgische establishment zo zijn economische belangen voor een groot deel veilig stellen. De historische feiten tonen dus duidelijk aan dat het niet de inheemse bevolking is die in Kongo verantwoordelijk was voor het uit de hand lopen van de toestand, maar dat het de Belgen waren (en dan meer in het bijzonder alle invloedssferen die daarachter zaten) die de dekolon-

nisatie wetens en willen hebben laten mislukken. België is wegens zijn optreden toen zelfs veroordeeld geworden in een resolutie van de VN-Veilighedsraad.

De heer Patrick Hostekint voegt hier nog aan toe dat hij de door de heer Karim Van Overmeire ontwikkelde redenering een ergerlijke uiting vindt van de "eigen volk eerst"-basisfilosofie van het Vlaams Blok, die in se ook betekent dat de rest van de wereld kan stikken.

De heer Karim Van Overmeire repliceert hierop dat hij dit een bijzonder lage en gewilde fout-interpretering acht te zijn van de stellingen die hij hier heeft ontwikkeld. Daarenboven ziet hij niet in wat er überhaupt fout zou kunnen zijn aan het centraal stellen van het verdedigen van het Vlaamse belang als programmapunt.

II.4. Vraag naar het opdrijven van de middelen voor ontwikkelingshulp

Het is voor de heer Patrick Hostekint verder ook uiterst schokkend te moeten vaststellen dat het Westen vandaag nog steeds – ondanks de toch ruim gemediatiseerde ellende in grote delen van de derde wereld – die mensen en gebieden meer en meer aan hun lot overlaat.

Exemplarisch hiervoor is de houding van het Westen tegenover de zware economische terugval in vrijwel geheel Zuidoost-Azië. Het Internationaal Monetair Fonds heeft beslist dat er een financieel hulppakket zou worden vrijgemaakt van vierduizendduizend honderd miljard Belgische frank (of 117 miljard US \$). Waarbij men er redelijkerwijze mag van uitgaan dat die hulp niet aan de gewone mensen zal ten goede komen, maar wel aan een conglomeraat van grote ondernemingen, en het daaraan verbonden – vaak corrupte – establishment. Het gelag zal dus uiteindelijk weer worden betaald door de man in de straat, waarvoor letterlijk niets wordt ondernomen. In meer algemene zin moge het overigens ook duidelijk zijn dat de voormalige Zuidoost-Aziatische economische mirakels (cf. de "Tijgers") die men in het Westen tot voor kort bewierookte (Indonesië, Zuid-Korea, Maleisië...), in reële termen nauwelijks iets gedaan hebben voor hun bevolking. Alleen diegenen die daar het kapitaal in handen hadden, hebben van de groei kunnen profiteren.

In het kader van dat IMF-engagement – dat dus eigenlijk louter gericht is op het op de been hou-

den van een aantal grote Zuidoost-Aziatische industrieel-economische conglomeraten met grote uitstaande schulden bij westerse banken – valt het op dat België een waarborg heeft verstrekt ten belope van ongeveer 11 miljard, voor een dus wel heel erg riskante schulddelgingsoperatie.

Dit is des te schrijnender als men weet dat België daarentegen jaarlijks slechts 920 miljoen frank aan ontwikkelingshulp besteedt aan Rwanda. Een bedrag dat overigens al jaren bevroren is. De heer Patrick Hostekint verklaart zich dan ook uitermate geschokt te voelen door de manier waarop Rwanda door België de facto in de steek wordt gelaten. De redenen die hiervoor door de federale overheid worden ingeroepen kunnen de heer Hostekint daarenboven slechts matig overtuigen. Het komt hem als een al te gemakkelijk voorwendsel over om te stellen dat het huidige regime niet democratisch zou zijn, en vrijwel uitsluitend zou bestaan uit Tutsi's. Die argumentatie gaat op de een of andere manier immers op voor de overgrote meerderheid van de ontwikkelingslanden. Feit is gewoon dat België in het verleden – om bepaalde redenen, waarop men liefst niet te veel ingaat – hardnekkig en tot het bittere einde de Hutu-strekking is blijven steunen. Strekking, die zoals iedereen nu geredelijk weet, het niet gehaald heeft. Daarom, en daarom alleen laat België Rwanda nu vallen. Iets wat volgens de heer Patrick Hostekint in het senaatsdebat overigens zeer poignant werd geformuleerd door de heer Ludwig Caluwé, daar waar die – misschien enigszins rethorisch – stelde "Who cares about Rwanda ?"².

Overigens is het niet alleen België dat tekort schiet. Zoals hoger gezegd heeft de Westerse wereld in het algemeen gewoon geen belangstelling meer voor Afrika, en Centraal-Afrika in het bijzonder, en dit om de simpele reden dat het gebied economisch niet langer interessant is. Volgens de heer Patrick Hostekint kan Vlaanderen, dat ook bevoegdheden en middelen heeft voor het voeren van een ontwikkelings- en een buitenlands beleid, deze lacune misschien deels invullen. Omdat hij echter de integriteit van de door de jongeren opgestelde tekst ten volle wenst te respecteren, zal hij terzake geen amendement indienen.

² Voor de bespreking van het verslag van de onderzoekscommissie van de Senaat naar de gebeurtenissen in Rwanda, zie : Belgische Senaat, Parlementaire Handelingen, Vergadering van woensdag 17 december 1997, pp. 3999-4045 ; het genoemde citaat van de heer Ludwig Caluwé is terug te vinden, onderaan de rechterkolom van pag. 4013.

II.5. Eis om sociale minimum-clausules in te bouwen in verdragen

De heer Patrick Hostekint verklaart de overtuiging te zijn toegedaan dat telkens wanneer België en/of Vlaanderen een internationaal akkoord afsluiten er – rekening houdende met de toestand waarin de lokale bevolking van de verdragspartner zich bevindt – sociale clausules in die verdragen dienen te worden opgenomen. Hij verklaart zich in elk geval niet te kunnen terugvinden in het antwoord van de federale minister van buitenlandse handel, de heer Philippe Maystadt, die – n.a.v. een interpellatie door de spreker – poneerde dat België terzake niet meer kon optreden, aangezien het handelsbeleid als materie is overgedragen naar het Europese niveau. Dé beslissende instantie terzake zou derhalve de Europese Unie zijn. De heer Patrick Hostekint verklaart integendeel de mening te zijn toegedaan dat België (hoewel klein) en Vlaanderen (als onderdeel van België) binnen die Europese Unie, en binnen de bevoegde Europese ministerraad, toch hardnekkig bepaalde zaken moet durven verdedigen. Ingeval België in de minderheid zou worden gesteld binnen die Europese ministerraad, is dan nog steeds het ultieme middel van niet-ratificatie beschikbaar. De parlementen van dit land kunnen immers nog steeds beslissen om de hen voorgelegde akkoorden die geen dergelijke sociale clausules bevatten, niet goed te keuren. De heer Patrick Hostekint verklaart overigens dat hij zich desbetreffend ten persoonlijke titel reeds heeft voorgenomen om aan dergelijke verdragen niet langer zijn goedkeuring te hechten. Van hem mag dan zelfs een tegenstem worden verwacht. Hij acht het immers de ethische en morele plicht van elk individueel parlamentslid ervoor te zorgen dat op middellange termijn eenieder, overal ter wereld, minstens in zijn basisbehoeften kan voorzien. Het bestaan van hongerlanden kán in de moderne wereldcontext immers niet langer als aanvaardbaar feit gelden.

De heer Stefaan Platteau wenst hierbij op te merken dat het niet opgaat om de internationale handel en het internationaal economisch systeem zondermeer als zondebokken te duiden. Het kan zijns inziens niet dat men hier boudweg het kind met het badwater zou weggooien. Economische ontwikkeling moet er immers hoe dan ook zijn, aangezien iedereen deze nodig heeft. Daarom ook, meent hij dat het mercantilisme en de wereldhandel wel degelijk nog een belangrijke rol zullen spelen in het proces van ontwikkeling dat de derde wereld doormaakt.

III. STEMMING

Aangezien er geen amendementen werden ingediend kon het voorstel van resolutie van de heren Jos Geysels, Karel De Gucht, Jef Sleenckx, mevrouw Nelly Maes, de heer Freddy Sarens en mevrouw Cecile Verwimp-Sillis betreffende de solidariteit tussen Noord en Zuid meteen in zijn totaliteit ter stemming worden gelegd. Het wordt dienovereenkomstig aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

De verslaggever,

De voorzitter,

Patrick HOSTEKINT

Jef SLEECKX